

Výroční zpráva Archivu města Plzně za rok 2010

Sídlo archivu: Veleslavínova 19, 305 77 Plzeň
telefon: 378 032 600, 601, 603-605, 607-611, fax: 378 032 602
e-mail: archiv@plzen.eu

Zřizovatel archivu: Magistrát města Plzně
archiv je odborem magistrátu

Akreditace podle zákona č. 190/2009 Sb.: prozatím zamítnuta.

I. Personální podmínky archivu:

Ředitel (vedoucí) archivu: PhDr. Jaroslav Douša

Systemizovaný a skutečný stav pracovníků: systemizovaný: 10
skutečný: 9,625

Funkční zařazení pracovníků: vedoucí oddělení předarchivní péče a dokumentace (Mgr. Jarmila Žáčková), vedoucí oddělení zpracování a využití archiválií (PhDr. Štěpánka Pfliegerová), čtyři odborní archiváři (Mgr. Jitka Janečková, Ivana Vaňková, Mgr. Adam Skála, Bc. Alena Skalová, DiS.), odborný archivář – knihovník (Marie Chmelířová), administrativní pracovník (Marie Hrádková), hospodářsko-správní pracovník (Marie Šťastná).
Jitka Janečková dokončila v akademickém roce 2009/2010 kombinované magisterské navazující studium oboru Archivnictví a pomocné vědy historické na FF UK Praha.

II. Celkové množství uložených archiválií:

1. Počet fondů: 1 328; počet běžných metrů celkem: 3 547,58; počet evidenčních jednotek: 127 370. Počet inventárních jednotek v archivu program PEVA nevykazuje. U nás jsou uloženy jen archivní soubory v přímé péči, žádné uložené na základě nějakých smluv ani archiválie s jiným evidenčním statusem.
2. Stupeň zpracovanosti archivních souborů: 84,00 %
3. Počet archivních pomůcek: 1 105.

III. Výběr, zpracování a využití archiválií:

1. Výběr archiválií

byl prováděn ve skartačním řízení a mimo skartační řízení: Celkem vyřízeno 48 skartací, za rok 2010 bylo celkem převzato 34,46 bm písemností, bylo zaevidováno celkem 70 přírůstků.

Mimoskartační řízení

1. Svaz tělesně postižených v ČR, MO Plzeň – Lochotín (2 řízení)
2. Úřad městského obvodu Plzeň 7 – Radčice (kroniky obvodu)
3. Trestní protokol obce Malesice 1912 – 1949
4. Peněžní ústavy z Plzně, delimitované do našeho archivu jako bývalé tzv. „blokované fondy“ od Ministerstva financí ČR

Celkem (kromě mimoskartačních řízení) byly převzaty tyto archiválie: 105 kartonů, 55 balíků, 33 fascikulů, 14 knih, 17 krabic, 25 šanonů, 2 CD, 147 fotografií, 1 film, 3 DVD a 8 alb s fotografiemi.

Protokoly o výběru archiválií mimo skartační řízení podle § 11 odstavec 1, písmeno c) archivního zákona:

Bylo vyhotoveno 5 těchto protokolů, převzaté dokumenty tvořily: 3 fascikly, 4 balíky, 257 knih, 5 krabic.

Nebylo vedeno žádné správní řízení podle § 12 odst. 4 archivního zákona.

2. Zpracování archiválií:

Byly zpracovány tyto archiválie (v závorce počet běžných metrů):

Národní výbor města Plzně: Kancelář předsedy (primátora) (0,24), Kancelář předsedy a náměstků (0,24), Odbor pro vnitřní věci – oddělení matrik (2,76), Matriční úřad (0,27), Dopravní odbor (1,32), Magistrát města Plzně: Personální odbor (0,69), Správa infrastruktury (0,54), Sběrka písemností, které předal americký velvyslanec plzeňskému primátorovi dne 5. května 2007 (0,58).

ObvNV Plzeň-střed (0,02), Úřad městského obvodu Plzeň 3 – Bory (0,78), ÚMO 5 Křimice (0,49), ÚMO 4 Doubravka (0,53), ÚMO 7 Plzeň – Radčice (0,14), Archiv obce Malesice (0,01), MNV Malesice (0,14), OÚ Malesice (0,08), Obecní škola Malesice (0,01), OÚ Újezd (0,01), Církevní gymnázium (0,02), Masarykovo gymnázium (0,01), Střední průmyslová škola dopravní (0,11), Střední průmyslová škola elektrotechnická a Vyšší odborná škola (0,11 + 0,02), SPŠ strojnická (0,22), 10. ZŠ (0,22), 15. ZŠ (0,44), 17. ZŠ a MŠ Plzeň (0,09), 22. ZŠ (0,53), 23. ZŠ (0,12), 26. ZŠ (0,02), ZŠ speciální, Skupova ul. (0,22), Zvláštní škola, Macháčkova ul. (0,25), Zvláštní škola, Podmostní (0,12), Obecná škola Božkov (2,73), 72. MŠ Radobyčice (0,10), Divadlo ALFA (0,18), Kovodružstvo Plzeň (0,36), Lidové bytové družstvo

(2,20) Městská hygienická stanice (1,30), Plzeňské městské dopravní podniky a.s. (0,21), PMDP – odborová organizace (0,23), Plzeňské výstavnictví (0,73), Restaurace a jídelny (0,88), Snaha, výrobní družstvo (0,22), Správa veřejného statku (0,08), Sbor dobrovolných hasičů Křimice (0,06), Sokol Plzeň II (0,47), Místní organizace Svazu tělesně postižených (0,02).

Josef Gruber, Libuše Gruberová (4,03), Jaromír Linda (3,30).

Byly inventovány tyto archiválie (v závorce počet běžných metrů):

Organizace KSČ na úseku zdravotnictví na území města Plzně (0,84), Organizace KSČ na úseku lesního a vodního hospodářství a veterinární správy na území m. Plzně (2,16), Organizace KSČ na úseku společenských organizací na území m. Plzně (1,20), Společenstvo smíšených živností (0,02), Josef Pojar (2,08), Sběrka videokazet (3,76). Koncem roku 2010 bylo rozpracováno pořádání pozůstalosti Miloslava Bělohávka a Stanislava Loukoty.

Byly vypracovány rejstříky v systému JANUS k oběma částem Sběrky osobností L. Lábka, v systému WORD byly vypracovány rejstříky k fondům L. Lábek, L. Lábek – doplňky I, II; Miloslav Wajs a Jan František Hruška.

K delimitaci do Státního oblastního archivu v Plzni byl v r. 2010 připraven fond Berní úřad a Berní správa Plzeň (71,25 + 2,12 bm), ale SOA z důvodů rekonstrukce depozitáře v Nepomuku delimitaci do konce r. 2010 nepřevzal.

Celková sumarizace vnějších změn (údaje z programu PEVA):

metráž přírůstků	34,46
metráž úbytků	- 0,37

Celková sumarizace vnitřních změn:

celkem bm v přehledu: 19,14

3. Využívání archiválií:

V roce 2010 u nás pracovalo 239 badatelů (236 občanů ČR, dva z Německa, jeden z USA), přišlo 819 badatelských návštěv. Neprovedli jsme žádné správní řízení dle § 38 odstavce 2 archivního zákona. Provedli jsme 16 zápůjček archiválií. Vypracovali jsme 67 rešerší. Vyhledávali jsme různé údaje např. pro Kancelář primátora, pro Odbor prezentace a marketingu MMP, vyhotovili jsme seznamy čestných hrobů a hrobů italských vojáků na plzeňském ústředním hřbitově, podali jsme informace o dělnické bytové kolonii na Karlově atd. Doplnovali jsme pamětní knihu čestných občanů města Plzně.

Na expozici Královský sňatek – Eliška Přemyslovna a Jan Lucemburský 1310 v Praze jsme zapůjčili nejstarší plzeňské pečeti z doby kolem r 1300. Výstava se konala od 4. 11. 2010 do 6. 2. 2011.

Některé údaje o fondech našeho archivu využila J. Janečková jako školitelka pro různé žadatele, např. 11. 11. 2010 provedla školení o spisové službě a skartačním řízení pro pracovníky Správy veřejného statku města Plzně.

Vyřizovali jsme tyto žádosti občanů:

Vystaveno:

- 55 výpisů maturitních vysvědčení (+ 1 nevyřízena – žadatel nereagoval na výzvu – nemáme maturitní protokol, bylo mu nabídnuto vyhotovit potvrzení o studiu)
- 7 výpisů výročních vysvědčení (+ 1 žádost postoupena škole)
- 83 potvrzení o studiu – střední školy, odborné školy (Dívčí odborná škola)
- 241 potvrzení o návštěvě nepovinného 9. ročníku (před zavedením povinné 9ti leté školní docházky)
- 9 potvrzení o návštěvě učňovské školy (+ 3 žádosti postoupeny školám, pro 1 žádost údaje nenalezeny)

Vyřízeno:

- 11 žádostí o potvrzení odpracované doby

IV. Stav archiválií:

Fyzický stav všech našich archivních souborů se nezměnil, provádíme jen namátkové kontroly (zejména archiválií předkládaných v badatelně), protože více není v našich časových možnostech. Během roku 2010 pokračoval rutinní provoz tří klimatizovaných boxů v přízemí v budově ve Veleslavínově ul. 19 (provoz od července 2009). Nebyla provedena žádná prověrka fyzického stavu archivních kulturních a národních kulturních památek podle § 30 odst. 3 a 4 archivního zákona.

V. Konzervace a restaurování archiválií:

Náš archiv nemá konzervátorskou dílnu (také proto, že pro ni není žádný volný prostor). V roce 2010 provedla Jana Kovandová z Litomyšle konzervátorské a restaurátorské zásahy u dvou našich rukopisů (č. inv. 77 – Práva městská království Českého z r. 1579, č. inv. 935, Misál z r. 1553), tyto práce stály 62.000,- Kč. V listopadu 2010 provedly restaurátorka Jana Kovandová s Martinou Luškovou, Zuzanou Švarcovou a Annou Rajnišovou konzervátorský průzkum fyzického stavu sbírky rukopisů našeho archivu a navrhly další nezbytný postup při budoucím restaurování těchto památek. Tyto práce stály 46.000,- Kč. Byla také provedena konzervace části našich starých negativů a diapositivů (Ing. Petra Vávrová) za 20.000,- Kč.

Závěrem:

Výroční zpráva Archivu města Plzně za rok 2010 byla sestavena podle Metodického pokynu ke zpracování výročních zpráv Odboru archivní správy MV čj. AS-366/1-2005 a dle platného archivního zákona. Uvedli jsme povinnou část údajů.

Poznámky nad rámec této zprávy:

Naší hlavní budovou zůstává objekt ve Veleslavínově ul. 19, kde je umístěna většina fondů, badatelná i celá knihovna (ta měla koncem r. 2010 celkem 79 459 publikací). V obou našich depozitářích umístěných mimo hlavní budovu zbývá již jen velmi málo prostoru. Statický průzkum v r. 2007 ukázal, že polovina budovy ve Veleslavínově ul. 19 v letech 1998 - 2000 neopravená, je ve vyhovujícím stavu. Koncem roku byla v tomto objektu téměř dokončena instalace stabilních vysavačů. V květnu 2009 byly spuštěny tři klimatizované boxy, které od ledna do listopadu 2010 pracovaly bez poruch, vzhledem k poruše vzniklé v prosinci jsme významné archiválie uložené v jedné nefunkční místnosti přestěhovali do dvou dalších, kde aparatura pracuje. Porucha byla firmou odstraněna 15. 2. 2011.

Studie pro případnou rekonstrukci budovy v Plzni – Světovaru pro účely našeho archivu z prosince 2009 byla připomínkována a upravena. Dne 11. června 2010 nás navštívili členové Komise pro stavbu nových archivů (archivní správy) v čele s panem Bořivojem Indrou a spolu s pracovníky Technického oddělení Odboru vnitřní správy MMP jsme zhodnotili stav objektu Světovar (na místě) a formulovali připomínky k budoucímu nezbytnému projektu rekonstrukce. V srpnu a v září jsme pak z těchto důvodů a pro poznání konstrukce budov a technické stránky jejich provozu navštívili a vyslechli výklad o funkci Národního archivu v Praze, Státního okresního archivu v Kutné Hoře a Moravského zemského archivu v Brně.

Pokusili jsme se získat finanční prostředky potřebné pro restaurování některých archiválií v soutěži, kterou opět vyhlásila v roce 2010 plzeňská pobočka firmy Panasonic, ale do skupiny vítězných projektů jsme se nedostali.

Bylo čerpáno 19 dnů na studijní volno (J. Janečková), 5 dnů na studijní volno (A. Skalová), archiváři dále absolvovali různá školení, konference, exkurze a porady (61 dní).

Pokračovali jsme v cyklu přednášek pro veřejnost, které pořádáme od roku 1969 (v roce 2010 celkem 14). Seznam částí těchto přednášek je zveřejněn ve sborníku *Minulostí západočeského kraje* (dále MZK 44, 2009, s. 412, 579 – 590).

Provedli jsme výklady studentům při jejich návštěvách a exkurzích v archivu (celkem 18) a v popularizujících článcích jsme seznamovali veřejnost s dějinami Plzně v místním tisku (24 textů). Dne 30. 11. 2010 jsme seznámili s provozem archivu a s budovou ve Veleslavínově ul. 19 nového primátora Mgr. Martina Baxu (šlo o první návštěvu primátora v našem archivu od roku 1998).

Od 4. ledna do 20. ledna 2010 jsme v mazhausu radnice uspořádali výstavu „Archivem města Plzně v minulosti i současnosti“, která se setkala u veřejnosti se značným ohlasem.

Dosavadní zpracování historie našeho města (včetně *Dějin Plzně* z roku 2004) doplňujeme různými texty na stránkách MZK. V roce 2010 jsme vydali 45. svazek MZK. K orientaci v obsazích jednotlivých svazků MZK a *Minulostí Plzně a Plzeňska* slouží stále dva rejstříky: k dílům z let 1958 – 1979 (vyšel 1980) a z let 1980 – 1998 (vyšel 1998). Údaje o sbornících MZK naleznete na adrese www.mzk.ic.cz a v MZK 43 (2008), s. 5-9.

Bibliografie prací PhDr. Miloslava Bělohávkova (vedoucí Archivu m. Plzně v letech 1948 – 1984, nejvýznamnější historik Plzně) byla zveřejněna jako příloha MZK 29/1994). V roce 2010 jsme vydali publikaci MUSA PEDESTRIS – sborník ke stému čtyřicátému výročí městského archivu v Plzni a šedesátým narozeninám Jaroslava Douši. V roce 2010 vydal Archiv města Brna sborník *Městské archivy a městští archiváři*, v němž je příspěvek J. Douši o plzeňském městském archiváři M. Bělohávkovi jako historikovi a redaktorovi MZK a text J. Janečkové o spolupráci V. Vojtíška a F. Macháčka s českými a moravskými archivy. J. Janečková obhájila 14. 9. 2010 diplomovou práci „Mám je ty Plzeňáky přece jen nakonec rád.

Fridolín Macháček, plzeňský historik, archivář, muzejník a kulturní pracovník. Obrazy života a přátelství v zrcadle s Václavem Vojtíškem“ (829 stran).

Archiváři se také podíleli na organizaci 30. ročníku plzeňského mezioborového symposia k dějinám českého 19. století konaného na konci února 2010. J. Douša připravil pro sborník z této konference příspěvek „Střelba do dětí v Plzni roku 1918 – nepotrestaný zločin.“

Rada města Plzně přijala 13. ledna 2011 rozhodnutí o zpracování souborné publikace Dějiny Plzně od počátku do současnosti, Zastupitelstvo m. Plzně 27. ledna s touto prací souhlasilo. Projekt organizuje Archiv města Plzně, kolektiv autorů z různých pracovišť by dílo měl dokončit během roku 2015.

V roce 2010 jsme věnovali velkou pozornost chodu spisové služby. Poskytli jsme 3 konzultace k tvorbě spisových a skartačních řádů, vykonali jsme 15 prohlídek spisoven i kontrol spisové služby a 48 skartací.

Vyhotovili jsme 17 návrhů usnesení pro Radu města Plzně, většinou šlo o žádosti k povolení užívání městského znaku. Pro žadatele jsme rovněž vyhledávali stará usnesení Rady města Plzně a Zastupitelstva města Plzně.

V rámci elektronického účetního programu SAP bylo zpracováno 82 faktur, 7 platebních poukazů a 9 objednávek. I v roce 2010 jsme rozpracovali schválený rozpočet archivu na jednotlivé položky. Podali jsme jednu žádost o vnitřní úpravu rozpočtu.

Celkem bylo vystaveno 190 faktur za prodané publikace.

Pokračovali jsme v pracích na digitalizaci našich starých skleněných negativů, bylo zdigitalizováno 442 negativů. Pokračoval přepis inventáře plzeňské městské registratury let 1880 – 1942, v systému JANUS – Archivář bylo zapsáno celkem 292 záznamů.

Pokračuje také ukládání údajů o publikacích naší knihovny, v programu CLAVIUS je ke konci r. 2010 zapsáno 25 224 svazků (22 487 titulů).

V našem archivu bylo pořízeno celkem 121 studijních kopií pro badatele, badatelé téměř vždy využívají vlastních fotoaparátů a skenerů.

Prodali jsme 343 kusů sborníků MZK a Musa pedestris.

Vzhledem k tomu, že bylo nutné pokračovat v celkovém úklidu v depozitářích v budově Veleslavínova 19 i v r. 2010, pokračovala v této práci paní Alena Váchalová.

Další existence a práce Archivu města Plzně je podmíněna tím, zda se podaří v blízké době vypracovat projekt rekonstrukce části objektu Světovar v Plzni - Slovanech pro potřeby archivu a zda se tyto úpravy uskuteční. Jedině tím je do budoucna možno zajistit potřebné a zákonem předepsané parametry pro uložení archiválií (stálá teplota, vlhkost atd.). Budova ve Veleslavínově ul. 19 vzhledem k jejímu stáří a konstrukci nikdy ani po nejrůznějších úpravách potřebné podmínky splňovat nebude.

PhDr. Jaroslav Douša
vedoucí odboru Archiv města Plzně

V Plzni dne 28. 2. 2011

Příloha: Seznam přednášek pořádaných Archivem města Plzně pro veřejnost v roce 2010

Přednášky pořádané Archivem města Plzně pro veřejnost v roce 2010

5. ledna 2010 **MAJESTÁT 1609 JAKO HISTORIOGRAFICKÉ TÉMA**
Přednáší prof. PhDr. Jaroslav Pánek, DrSc.
19. ledna 2010 **RECEPCE MAJESTÁTU RUDOLFA II. V**
PROSTŘEDÍ ČESKÉ KATOLICKÉ ŠLECHTY
Přednáší Mgr. Pavel Marek, Ph.D.
9. února 2010 **MAJESTÁT V MYŠLENÍ BAROKNÍ KATOLICKÉ**
SPOLEČNOSTI
Přednáší Doc. PhDr. Jiří Mikulec, CSc.
23. února 2010 **SVOBODA VÍRY V MYŠLENÍ A KAŽDODENNÍM**
ŽIVOTĚ PETRA VOKA Z ROŽMBERKA
Přednáší prof. PhDr. Václav Bůžek, CSc.
9. března 2010 **PAMÁTKOVÁ PÉČE V PLZNI V ROCE 2009**
Přednáší Mgr. Petr Marovič
23. března 2010 **MAJESTÁT RUDOLFA II. A JEHO ROLE**
V LETÁKOVÝCH POLEMIKÁCH LET 1618 - 1621
Přednáší Mgr. Jana Hubková, Ph.D.
6. dubna 2010 **OKUPACE ČESKÝCH ZEMÍ 1939**
Přednáší Doc. PhDr. Jan Němeček, DrSc.
20. dubna 2010 **VZNIK JEDNOTY BRATRSKÉ**
Přednáší Ota Halama, Th.D.
5. října 2010 **PRŮBĚH KANDIDATURY MĚSTA PLZNĚ NA TITUL**
„EVROPSKÉ HLAVNÍ MĚSTO KULTURY 2015“
Přednáší RNDr. Milan Svoboda
19. října 2010 **O ARCHIVU MĚSTA PLZNĚ**
Přednáší PhDr. Jaroslav Douša
2. listopadu 2010 **PLZEŇSKÝ MĚSTSKÝ ARCHIVÁŘ FRIDOLÍN**
MACHÁČEK A JEHO SPOLUPRÁCE
S ARCHIVÁŘEM VÁCLAVEM VOJTÍŠKEM
Přednáší Bc. Jitka Janečková

- 16. listopadu 2010** **DROBNÁ KRIMINALITA V ZÁPADNÍCH ČECHÁCH
V 18. STOLETÍ**
Přednáší PhDr. Karel Waska
- 30. listopadu 2010** **KOSTEL V LITICÍCH**
Přednáší Ing. arch. Jan Soukup
- 14. prosince 2010** **STÁTNÍ OBLASTNÍ ARCHIV V PLZNI – MINULOST
A PŘÍTOMNOST**
Přednáší: **Mgr. Petr Hubka**
 Mgr. Miroslav Eisenhammer